

Sygn. akt I C 343/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 sierpnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Anna Lipińska

Protokolant: stażysta Ryszard Lewandowski

po rozpoznaniu 2 lipca 2021 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa

Skarbu Państwa – (...) Oddziału (...) w Ś.

przeciwko

1) (...) S.A. (...) (...) w W.

2) (...) Spółce Akcyjnej w W.

(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

4) (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo w całości,

II. zasądza od powoda Skarbu Państwa – (...) Oddziału (...) w Ś. na rzecz pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) jako zwrot kosztów zastępstwa procesowego,

III. zasądza od powoda Skarbu Państwa – (...) Oddziału (...) w Ś. na rzecz pozwanych (...) S.A. w W., (...) Spółka z o.o. w (...) Spółka z o.o. w W. solidarnie 5451 zł (pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych) jako zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 343/21

UZASADNIENIE

wyroku z 2 sierpnia 2021 roku

Skarb Państwa – (...) Oddział (...) w Ś. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. 142.060,01 zł wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty, ewentualnie w przypadku odmowy uwzględnienia roszczenia w stosunku do pozwanego ad 1 zasądzenia solidarnie od pozwanych: (...) S.A. w W., (...) Sp. z o. o. w W., (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz powoda 142.060,01 zł wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że żądana przez niego kwota stanowi wadium wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej Nr (...) wystawionej przez pozwanego (...) S.A. w W. należne powodowi z uwagi na odmowę pozostałych pozwanych podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego, braku wniesienia wymaganego zabezpieczenia umowy oraz fakt, że zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie oferentów (pozew – k. 3-7)

W odpowiedzi na pozew, pozwany (...) S.A. (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwo w całości wobec niespełnienia przez powoda formalnych przesłanek wypłaty sumy gwarancyjnej zawartych w treści gwarancji. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź – k. 118-125).

We wspólnej odpowiedzi na pozew, pozwani (...) S.A. w W., (...) Sp. z o. o. w W., (...) Sp. z o.o. w W. wnieśli o oddalenie powództwa w całości z uwagi na brak spełnienia przez powoda wymogów formalnych niezbędnych do wypłaty zabezpieczonej gwarancją kwoty wadium, wobec czego (...) S.A. (...) S.A. w W. zasadnie odmówiło wypłaty zabezpieczonej kwoty. Ponadto, pozwani wnieśli o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (odpowiedź – k. 146-149).

Pozwani ad. 2, ad. 3 i ad. 4 w toku procesu zmienili nazwę poprzez dodanie na początku nazwy każdej ze spółek słowa (...) (postanowienia o zmianie nazwy – k. 229-234).

1. Ustalenia faktyczne

Skarb Państwa – (...) Oddział (...) w Ś. ogłosił i przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w postępowaniu prowadzonym pod nazwą: „Usługi ochrony fizycznej terenów, obiektów, urządzeń oraz osób, mienia i porządku na terenie chronionym realizowane w całodobowym systemie zmianowym przez Specjalistyczną Uzbrojoną Formację Ochronną ((...)) dla jednostek będących na zaopatrzeniu (...) Oddziału (...) w Ś. – Jednostki Wojskowe w Ż. i B.". Oznaczenie sprawy – (...).

(okoliczność bezsporna)

W wyniku powyższego postępowania, jako najkorzystniejszą ofertę dla Zadania 2 wybrano ofertę (...) S. A. – lidera konsorcjum, w skład którego wchodziły (...) S. A. w W., (...) Sp. z o. o. w W. oraz (...) Sp. z o.o. w W..

(okoliczność bezsporna)

12 października 2016 r. (...) Spółka Akcyjna (...) (...) w W., działając na wniosek (...) S.A. – reprezentującego konsorcjum, w skład którego wchodziły (...) S. A. w W., (...) Sp. z o. o. w W. oraz (...) Sp. z o.o. w W., udzieliło dla (...) Oddziału (...) nr (...). Zobowiązało się nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w tej gwarancji do zapłaty należności 472.307,84 zł, do zapłacenia których na rzecz beneficjenta gwarancji zobowiązany jest z tytułu zatrzymania wadium w związku z zaistnieniem co najmniej jednego z przypadków określonych w ustawie Prawo Zamówień Publicznych z 29 stycznia 2004 r. wraz z późniejszymi zmianami. Warunki, o których mowa to: 1) Zobowiązany odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie, 2) Zobowiązany nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, 3) Zobowiązany w odpowiedzi na wezwanie, o którym mowa w art. 26 ust.3 ustawy Prawo zamówień publicznych, z przyczyn leżących po jego stronie, nie złożył dokumentów lub oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust.1, pełnomocnictw, listy podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 5, lub informacji o tym, że nie należy do grupy kapitałowej, lub nie wyraził zgody na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3, co spowodowało brak możliwości wybrania oferty złożonej przez Zobowiązanego jako najkorzystniejszej, 4) Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Zobowiązanego.

Gwarancja była ważna w okresie od 14 października 2016 r. do 17 grudnia 2016 r., przy czym okres jej ważności stanowił okres czasu, w którym zaistniał którykolwiek z powyższych przypadków, skutkujących zatrzymaniem wadium.

Stosownie do pkt. 4 gwarancji, gwarant zobowiązał się do zapłaty sumy roszczenia w terminie 30 dni od dnia złożenia przez beneficjenta gwarancji pisemnego żądania wypłaty wraz z pisemnym oświadczeniem, że kwota roszczenia jest należna w związku z zaistnieniem jednego z przypadków zatrzymania wadium. Zgodnie natomiast z pkt. 5 gwarancji, żądanie zapłaty powinno: 1) być podpisane przez beneficjenta gwarancji lub osoby przez niego umocowane, ze wskazaniem podstawy umocowania, 2) być oparte wyłącznie na zdarzeniach, które zaszły w okresie ważności gwarancji, 3) być doręczone do (...) S.A. (...) (...) w W. najpóźniej w terminie 3 dni po okresie ważności gwarancji w formie pisemnej pod rygorem nieważności, 4) zawierać oznaczenie rachunku bankowego, na który ma nastąpić wypłata z gwarancji, 5) wskazywać przypadek określony w gwarancji, którego zaistnienie stanowiło przyczynę zatrzymania wadium.

(dowód: gwarancja ubezpieczeniowa nr (...) – k. 63)

14 listopada 2016 r. powód przesłał Konsorcjum w drodze faksu zawiadomienie o wyborze w części nr 2 zamówienia jego oferty jako najkorzystniejszej spośród zgłoszonych w przeprowadzonym przetargu nieograniczonym.

(dowód: uzasadnienie postanowienia KIO z 5 grudnia 2016 r. – k. 45)

Konsorcjum złożyło odwołanie do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej datowane na 24 listopada 2016 r., w którym zarzuciło Zamawiającemu zaniechanie czynności wezwania do wyjaśnienia elementów mających wpływ na zaoferowaną cenę. Jako interes prawny we wniesieniu odwołania wskazano doznany przez Konsorcjum uszczerbek (szkodę), gdyż objęte odwołaniem czynności zamawiającego uniemożliwiały w ocenie Konsorcjum realizację przedmiotowego zamówienia nie naruszając przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych, w szczególności podpisanie umowy.

(dowód: odwołanie Konsorcjum do KIO – k. 22-25)

W odpowiedzi z 2 grudnia 2016 r. na ww. odwołanie, powód wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz zamawiającego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (...) Oddział (...) odnosząc się do zarzutów odwołującego wskazał m.in., że Konsorcjum nie tylko nie przedstawia doznanej szkody na jaką się powoływało, lecz de facto odwołuje się do własnych działań w zakresie przedstawionej i zaoferowanej przez siebie ceny.

(dowód: odpowiedź powoda z 2 grudnia 2016 r. na odwołanie – k. 47-52)

5 grudnia 2016 r. do Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęło pisemne oświadczenie Konsorcjum, że na podstawie art. 187 ust. 8 ustawy Prawo Zamówień Publicznych, cofa odwołanie i wnosi o zwrot 90% uiszczonego wpisu.

(dowód: uzasadnienie postanowienia KIO z 5 grudnia 2016 r. – k. 45v)

Wobec powyższego, Krajowa Izba Odwoławcza postanowieniem z 5 grudnia 2016 r. umorzyła postępowanie odwoławcze.

(dowód: postanowienie KIO z 5 grudnia 2016 r. z uzasadnieniem – k. 44-46)

Wobec wniesionego odwołania oraz przedłużania się postępowania przetargowego, pismem z 9 grudnia 2016 r. powód zwrócił się do potencjalnych wykonawców (oferentów) o przedłużenie okresu ważności oferty oraz wadium, na co pozwani ad. 2, 3, i 4 nie wyrazili zgody. (...) S.A. odmawiając przedłużenia ważności wadium stwierdził w piśmie z 12 grudnia 2016 r., że wskazana przez powoda podstawa prawna zastrzeżenia zatrzymania wadium, tj. art. 46 ust. 5 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych jest bezpodstawa i niezgodna z przepisami ustawy w przypadku braku wyrażenia zgody wykonawcy na przedłużenie terminu związania ofertą. W związku z faktem upływu terminu ważności oferty (12 grudnia 2016 r.), Konsorcjum, pismem z 13 grudnia 2016 r. zwróciło się do (...) Oddziału (...) o zwrot gwarancji zapłaty wadium.

(dowód: pismo nr (...) z 9 grudnia 2016 r. – k. 8; pismo Konsorcjum z 12 grudnia 2016 r. – k. 12-13; pismo Konsorcjum z 13 grudnia 2016 r. – k. 17)

Pełnomocnik powoda wniósł o jak najszybsze doręczenie odpisu powyższego postanowienia; w tym celu skierował również do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej ponaglenie o wydanie ww. odpisu, bowiem jego brak uniemożliwia zamawiającemu podjęcie dalszych czynności objętych postępowaniem.

(dowód: ponaglenie z 14 grudnia 2016 r. do KIO – k. 58; zeznania świadka K. D. – dowód przeprowadzony w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w Bolesławcu, elektroniczny protokół rozprawy z 31 lipca 2020 roku – k. 267; płyta – k. 268)

Pismem nr (...) z 15 grudnia 2016 r., powód w związku z dokonaniem wyboru oferty pozwanego Konsorcjum jako najkorzystniejszej, wezwał pozwanych ad. 2, 3 i 4 do stawienia się 16 grudnia 2016 r. w siedzibie powoda, w celu podpisania umowy. Powód wezwał jednocześnie do przedłożenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

(dowód: pismo nr (...) z 15 grudnia 2016 r. – k. 18)

16 grudnia 2016 r. pozwani odmówili podpisania umowy na usługę ochrony fizycznej terenów, obiektów, urządzeń oraz osób, mienia i porządku na terenie chronionym realizowanej w całodobowym systemie zmianowym przez Specjalistyczną Uzbrojoną Formację Ochronną (...) dla jednostek na zaopatrzeniu (...) w Ś. Konsorcjum jako powód odmowy zawarcia umowy wskazało na niestaranność powoda przy ocenie ich oferty, która z uwagi na pozbawienie wykonawcy możliwości wyjaśnienia zaoferowanej rażąco niskiej ceny powinna zostać odrzucona. W konsekwencji pozwani ad. 2, 3 i 4 stwierdzili, że zamawiający nie powinien dokonywać wyboru ich oferty, w szczególności zapraszać ich do podpisania umowy.

(dowód: pismo pozwanych ad. 2, 3 i 4 z 16 grudnia 2016 r. – k. 20-21)

Pismem nr (...) z 16 grudnia 2016 r., powód zawiadomił Konsorcjum, że na podstawie art. 46 ust. 5 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w związku z odmową podpisania umowy, (...) Oddział (...) w Ś. zatrzymuje wadium wraz z odsetkami wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) wystawionej przez pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. na kwotę 142.060,01 zł z uwagi na odmowę podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie; brak wniesienia wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz fakt, że zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

(dowód: pismo nr (...) z 16 grudnia 2016 r. – k. 64; dowód przesłania telefaksu – k. 66)

Jednocześnie, powód pismem nr (...) z 16 grudnia 2016 r. wezwał za pośrednictwem faksu pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. do zapłaty wadium na podstawie udzielonej gwarancji.

(dowód: pismo nr (...) z 16 grudnia 2016 r. – k. 67-67v; z potwierdzeniem wysłania faksu – k. 68)

19 grudnia 2016 r. pismem nr (...) o analogicznej treści do ww. faksu wysłanego do Gwaranta, powód ponownie zwrócił się do pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. o zapłatę wadium 142.060,01 zł. Przesyłka pocztowa została doręczona 2 stycznia 2017 r.

(dowód: pismo nr (...) z 19 grudnia 2016 r. z potwierdzeniem nadania – k. 69-70v)

Pismem z 4 stycznia 2017 r. pozwany (...) S.A. (...) (...) w W. odmówił zapłaty zgłoszonego roszczenia, wobec stwierdzenia braku spełnienia wymogów formalnych odnośnie terminu i formy zgłoszenia żądania zapłaty roszczenia. Tym samym, pozwany stwierdził wygaśnięcie gwarancji przed dniem wpłynięcia stosownego zgłoszenia. Ponadto wskazano na brak spełnienia przesłanki polegającej na wskazaniu podstawy upoważnienia dla osoby, która podpisała wystosowane przez beneficjenta żądania zapłaty pod adresem (...) S.A. (...) (...) w W..

(dowód: pismo z 4 stycznia 2017 r. – k. 72)

Powód 6 lutego 2017 r. wystosował ostateczne wezwanie przedprocesowe do pozwanych wskazując, że dopełnił wszelkich wymogów mających znaczenie merytoryczne i formalne wynikających z pkt. 4 udzielonej Gwarancji. Ponadto w piśmie wskazano, że z dokumentu Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium nr (...) udzielonej na wniosek (...) S.A. w W. wynika jednoznacznie i bezsprzecznie, że w przypadku gdy Zobowiązany odmówi podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie, jak również w sytuacji, gdy zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Zobowiązanego, (...) S.A. (...) (...) w W., nieodwołalnie i bezwarunkowo gwarantuje zapłatę kwoty 472.307,84 zł.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z 6 lutego 2017 r. – k. 73-74)

W odpowiedzi na powyższe pismo, 27 lutego 2017 r. Konsorcjum również odmówiło zapłaty żądanej przez powoda kwoty z uwagi na nie dopełnienie przez powoda wymogów formalnych, wynikających z pkt. 5 udzielonej Gwarancji zapłaty wadium.

(dowód: pismo Konsorcjum z 27 lutego 2017 r. – k. 77)

W odpowiedzi na odwołanie powoda, pozwany (...) S.A. (...) (...) w W. po ponownym przeanalizowaniu dokumentacji zebranej w sprawie, pismem z 17 marca 2017 r. podtrzymał decyzję odmowy wypłaty świadczenia z tytułu gwarancji.

(dowód: pismo z 17 marca 2017 r. – k. 139-140)

2. Ocena dowodów

Sąd ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie dokumentów oraz wydruków zgromadzonych w aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne osoby w ramach wykonywanych przez nie czynności, nie pozostawały ze sobą w sprzeczności, a strony w toku procesu nie zakwestionowały skutecznie ich prawdziwości, autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Nie budziły one wątpliwości Sądu, w związku z czym mogły stanowić wiarygodne dowody w sprawie. Sąd dokonując ich kontroli od strony formalnej i zawartości merytorycznej nie dopatrzył się żadnych uchybień ani śladów wskazujących na ich fałszowanie przez podrabianie lub przerabianie. Zawarte w dokumentacji informacje tworzyły spójny obraz stanu faktycznego sprawy.

Ponadto, Sąd ustaleń faktycznych sprawy dokonał na podstawie zeznań E. K., przesłuchanej w imieniu strony powodowej (elektroniczny protokół rozprawy z 2 lipca 2021 roku, czas nagrania 00:02:33-00:18:53, k. 294v-295) oraz zeznań świadków: A. S. (dowód przeprowadzony w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w Bolesławcu, elektroniczny protokół rozprawy z 31 lipca 2020 roku – k. 267; płyta, k. 268), K. D. (dowód przeprowadzony w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w Bolesławcu, elektroniczny protokół rozprawy z 31 lipca 2020 roku – k. 267; płyta, k. 268), które uznał za wiarygodne, logiczne oraz korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd miał przy tym na uwadze, że świadek A. S. oraz E. K. (przesłuchana w imieniu strony powodowej), jako osoby bezpośrednio uczestniczące w postępowaniu przetargowym, odniosły się do większości okoliczności związanych z jego przebiegiem, potwierdzając oraz doprecyzowując stan faktyczny sprawy ustalony w toku procesu na podstawie dowodów z dokumentów.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w wyżej wymienionym zakresie, Sąd uznał, że okoliczności sporne zostały wyjaśnione w sposób kompleksowy i wszechstronny, a tym samym wystarczający do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

3. Ocena prawna

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu w całości jako bezzasadne.

Stan faktyczny sprawy dotyczący okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia – co do zasady nie pozostawał sporny pomiędzy stronami. Co istotne, strony co do zasady nie kwestionowały postanowień Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium, udzielonej powodowi przez pozwanego ad. 1. Wskazać jednak należy, że istota sporu sprowadzała się do konieczności zbadania przez Sąd przez pryzmat ww. postanowień prawidłowości, terminowości i skuteczności zgłoszenia (...) S.A. (...) (...) w W. przez Skarb Państwa – (...) Oddział (...) w Ś. pisemnego żądania wypłaty wraz z pisemnym oświadczeniem, że kwota roszczenia jest należna w związku z zaistnieniem jednego z przypadków zatrzymania wadium przewidzianych w Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium.

Podstawą roszczenia powoda była gwarancja wystawiona przez pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W., której funkcją i celem było zabezpieczenie zapłaty wadium w przetargu nieograniczonym na usługi ochrony fizycznej terenów, obiektów, urzędów oraz osób, mienia i porządku na terenie chronionym realizowane w całodobowym systemie zmianowym przez Specjalistyczną Uzbrojoną Formację Ochronną (...) dla jednostek będących na zaopatrzeniu (...) Oddziału (...) w Ś. – Jednostki Wojskowe w Ż. i B.. Nr sprawy: (...). Zadanie nr 2.

Oceniając zasadność dochodzonego przez (...) Oddział (...) w Ś. roszczenia, przede wszystkim wskazać należy, że ubezpieczeniowa gwarancja jest umową specyficzną, ukształtowaną w dużej mierze przez praktykę. Jako czynność ubezpieczeniowa znajduje głównie oparcie w zasadzie swobody umów (art. 353⁽¹⁾ k.c.) oraz – w drodze analogii w przepisach dotyczących gwarancji bankowej. Do jej zawarcia wymagane jest złożenie oświadczeń woli przez obydwie strony, przy czym wola ta może zostać wyrażona przez każde zachowanie się, które ujawnia ją w sposób dostateczny. Do elementów przedmiotowo istotnych gwarancji należą: określenie przedmiotu zobowiązania gwaranta, a zatem wskazanie rezultatu, który gwarancja zabezpiecza oraz określenie uprawnienia, jakie z niej wynika poprzez podanie sumy gwarancyjnej, którą gwarant zobowiązuje się Beneficjentowi gwarancji zapłacić w przypadku niewykonania na jego rzecz określonego świadczenia przez inny podmiot (zaistnienia określonego w gwarancji zdarzenia). Podkreślić przy tym należy, że gwarancja ze swej istoty nie jest czynnością jednostronną, której warunki są narzucane przez gwaranta. Zarówno Beneficjent gwarancji, jak i podmiot zobowiązany mają realny wpływ na treść zawieranego stosunku gwarancyjnego. W umowie Ubezpieczeniowej Gwarancji strony określają jakim warunkom podlega żądanie zapłaty zgłaszane przez Beneficjenta gwarancji, poprzez wskazanie warunków co do jego określonej treści i określonej formy. Ponadto można zastrzec i określić spełnienie innych, dodatkowych warunków formalnych. Celem umowy Ubezpieczeniowej Gwarancji jest zapewnienie wierzycielowi pewności, że jego roszczenia zostaną zaspokojone – wystawienie gwarancji stanowi zatem swoiste potwierdzenie wiarygodności zobowiązanego.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Wynikająca z art. 353¹ k.c. swoboda kontraktowania obejmuje także możliwość kreowania czynności abstrakcyjnych, nie ma bowiem żadnych przeszkód, aby strony – stosownie do swojej "woli abstrakcji" – konstruowały zobowiązania wyabstrahowane, odłączone od istniejącego stosunku prawnego, albo istniejące niezależnie od niego (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1995 r., sygn. akt III CZP 166/94, OSNC 1995, nr 10, poz. 135). Abstrakcyjność zobowiązania gwarancyjnego stanowi znaczne ułatwienie dla Beneficjenta gwarancji do dochodzenia roszczenia, jednocześnie zwiększając po stronie gwaranta ryzyko nienależnej wypłaty świadczenia. Ułatwieniu towarzyszy istotne zwiększenie rygorów dotyczących formalizmu czynności, od których wypełnienia przez Beneficjenta gwarancji zależy spełnienie świadczenia gwarancyjnego przez gwaranta. Powyższe wynika z ograniczonej możliwości badania przez gwaranta, czy rzeczywiście miało miejsce ziszczenie się gwarantowanego przez niego rezultatu. Dotrzymanie wymogów formalnych przewidzianych w Ubezpieczeniowej Gwarancji stanowi de facto jedyny istotny wymóg do spełnienia po stronie Beneficjenta, wobec czego niezbędnym jest jego zastosowanie się do ich treści.

Mając powyższe na uwadze, Sąd po dokonaniu analizy materiału dowodowego zebranego w sprawie stwierdził, że powództwo podlega oddaleniu, bowiem powód nie spełnił wymogów formalnych, których dopełnienie było konieczne do wypłaty na jego rzecz wadium w żądanej przez niego wysokości. Wskazać należy, że wezwanie pozwanego

Towarzystwa (...) do wypłaty gwarancji wadium nr (...) zostało dokonane z uchybieniem zarówno formy, jak i terminu, które zostały wprost przewidziane w samym dokumencie Gwarancji – w sposób jasny i konkretny.

Sąd co do zasady podzielił w tym zakresie spójne stanowisko pozwanych, zgodnie z którym dochodzenie roszczeń z zachowaniem elementów formalnych przewidzianych w ubezpieczeniowej gwarancji zabezpieczającej zapłatę wadium, nie było w żaden sposób utrudnione, bowiem wymogi formalne jakim miało odpowiadać żądanie zapłaty nie były nadmiernie formalistyczne.

Sąd ustalił, że Ubezpieczeniowa Gwarancja przewidywała obowiązek doręczenia (...) S.A. (...) (...) w W. żądania zapłaty w formie pisemnej, pod rygorem nieważności, najpóźniej w terminie 3 dni po okresie ważności gwarancji. Ponadto, pismo stanowiące żądanie Beneficjenta gwarancji winno zostać podpisane przez niego lub osoby przez niego umocowane ze wskazaniem podstawy umocowania. Ponieważ okres ważności gwarancji został ustalony do 17 grudnia 2016 r., termin do doręczenia pozwanemu ad. 1 stosownego żądania zapłaty wadium upływał z dniem 20 grudnia 2016 r.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do prawidłowej formy, w jakiej żądanie wypłaty wadium winno zostać zgłoszone pozwanemu ad. 1, wskazać należy, że powód w niewłaściwy sposób skierował swoje pismo z 16 grudnia 2016 r., stanowiące żądanie zapłaty, bowiem dokonał jego przesłania telefaksem. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela, przesłanie treści oświadczenia woli faksem spełnia jedynie warunki uprawdopodobnienia za pomocą pisma (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2007 r., sygn. akt IV CSK 228/2007, OSNC-ZD 2008, nr 3, poz. 88). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powyższego orzeczenia wprost stwierdził: „Trzeba podkreślić, że w przypadku oświadczenia woli składanego za pomocą faksu nie da się stwierdzić, czy podpis nie został uprzednio skopiowany z innego dokumentu na dokument przesyłany odbiorcy. Nie ma też gwarancji, że podpisane zostało definitywne oświadczenie, a nie jedynie jego projekt lub tekst zawierający oświadczenie, którego strona w ogóle nie zamierzała złożyć. Z tej przyczyny w doktrynie przyjmuje się, że przesłanie treści oświadczenia woli faksem spełnia jedynie warunki uprawdopodobnienia za pomocą pisma”. Z powyższego wynika, że w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że oświadczenie przesłane faksem nie spełnia wymogów formy pisemnej. Tym samym, pismo powoda datowane na 16 grudnia 2016 r. jako niespełniające warunków formalnych co do formy żądania zapłaty przewidzianej w Gwarancji, okazało się nieskuteczne.

Kolejne żądanie zapłaty z 19 grudnia 2016 r. zgłoszone pozwanemu ad. 1 zostało przesłane przez powoda listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru za pośrednictwem Poczty Polskiej, z zachowaniem wymogów formalnych dotyczących formy – zostało bowiem sporządzone na piśmie. Odnosząc się jednak do terminowości jego zgłoszenia trzeba wskazać, że zostało ono doręczone (...) S.A. (...) (...) w W. z uchybieniem terminu. Zgodnie z informacją wynikającą ze zwrotnego potwierdzenia odbioru, przesyłka zawierająca wezwanie do zapłaty została doręczona adresatowi 2 stycznia 2017 r., a zatem niemal dwa tygodnie po upływie terminu przewidzianego w Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium. Wobec powyższego, żądanie zapłaty wniesione z uchybieniem terminu, również nie mogło odnieść oczekiwanego skutku – jako spóźnione.

W tym miejscu należy odnieść się do zarzutów powoda co do nieprzypadkowej zwłoki w odbiorze korespondencji przez pozwanego ad. 1, a także do okoliczności informacji uzyskanych w drodze rozmowy telefonicznej z pracownikiem (...) S.A. (...) (...) w W.. Wobec braku jakiegokolwiek udowodnienia przez powoda wystąpienia i celowości takich działań, jego twierdzenia w tym zakresie pozostają niewiarygodne. Ponadto, powód znał treść dokumentu Gwarancji, wobec czego zdawał sobie sprawę z terminu okresu ważności gwarancji, której koniec przypadał na 17 grudnia 2016 r. W konsekwencji, posiadał wiedzę co do liczonego od tej daty 3 dniowego terminu na doręczenie żądania zapłaty. To powód, we własnym interesie powinien uwzględnić wszelkie okoliczności związane z wysyłką wezwania, tak, aby przyjmując nawet najdłuższe, hipotetyczne terminy doręczenia, mogło ono zostać zgłoszone pozwanemu ad. 1 skutecznie oraz z zachowaniem przewidzianego terminu. Na marginesie należy również zauważyć, że Sąd nie jest władny dokonać jakiegokolwiek weryfikacji notatki służbowej z 1 lutego 2017 r. podpisanej przez E. J. (prawdopodobnie ówczesnego pracownika powoda) wobec braku stosownych pieczęci dotyczących stanowiska osoby sporządzającej ów dokument. Sąd uznał, że twierdzenia powoda oparte o informacje uzyskane w drodze przedmiotowej rozmowy

telefonicznej pozostają niewiarygodne. Brak wskazania tożsamości osoby, z którą przeprowadzono opisaną w notatce rozmowę telefoniczną, powoduje niemożliwość ustalenia jakie dokładnie informacje zostały przekazane E. J.. Natomiast osnova notatki potwierdza wyłącznie, że uzyskano wówczas informację o doręczeniu do (...) S.A. (...) (...) w W. w drodze telefaksu pisma powoda datowanego na 16 grudnia 2016 r. oraz o konieczności właściwego zaadresowania żądania zapłaty w formie pisemnej. Wskazać należy, że fakt sporządzenia przedmiotowej notatki dopiero 1 lutego 2017 r. wzbudza wątpliwości Sądu co do przyczyn oraz intencji jej przygotowania.

Niezależnie od powyższego, zauważyć należy, że powód w żadnym z ww. pism nie dopełnił obowiązku przewidzianego w ust. 5 pkt 1 Gwarancji, polegającego na wskazaniu podstawy umocowania osoby podpisującej dokument stanowiący żądanie zapłaty w imieniu Beneficjenta gwarancji. Pod pismami datowanymi na 16 grudnia 2016 r. i 19 grudnia 2016 r. widnieje podpis Komendanta płk T. H., jednakże w treści pism nie wskazano na jakiej podstawie został on umocowany do reprezentowania (...) Oddziału (...) w Ś.. Powód w toku procesu nie wykazał również, aby do żądania zapłaty czy to w formie egzemplarza przesłanego za pośrednictwem telefaksu, czy też egzemplarza przesłanego poleconą przesyłką pocztową ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, dołączono stosowne załączniki wyjaśniające podstawę owego umocowania. Tym samym należy stwierdzić, że żądania zapłaty zostały skierowane do pozwanego w sposób wadliwy, nieodpowiadający wymogom formalnym przewidzianym w Gwarancji, wobec czego nie mogły zostać uznane za skuteczne. W konsekwencji nie doprowadziły do postawienia zobowiązania zapłaty wadium w stan wymagalności. Słusznie zatem (...) S.A. (...) (...) w W. podjęło decyzję o odmowie wypłaty świadczenia z tytułu Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium nr (...).

Konkludując poczynione przez Sąd rozważania – stwierdzenia wymaga, że w toku procesu powód, na którym zgodnie z art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., spoczywał ciężar wykazania istnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanych, nie zdołał ich wykazać. Stwierdzenie uchybień powoda dotyczących wymogów formalnych przewidzianych w Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium, związanych z prawidłowym, terminowym i skutecznym zgłoszeniem żądania zapłaty wadium – niweczy możliwość uznania, że pozwani ponoszą odpowiedzialność względem (...) Oddziału (...) w Ś..

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił powództwo w całości jako niezasadne, o czym orzekł w pkt. I sentencji wyroku.

4. Koszty

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Jak stanowi ww. przepis, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednakże nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Stwierdzić należy, że Skarb Państwa – (...) Oddział (...) w Ś. przegrał sprawę w całości, wobec czego należało uwzględnić żądania pozwanych dotyczące zasądzenia na ich rzecz zwrotu poniesionych kosztów postępowania. Niezbędne i celowe koszty procesowe poniesione przez pozwanego (...) S.A. (...) (...) w W. to wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym, ustalone zgodnie z § 2 pkt 6) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości 5.400 zł. Natomiast niezbędne i celowe koszty procesowe poniesione przez pozwanych (...) S.A. w W., (...) Sp. z o. o. w (...) Sp. z o.o. w W. to wynagrodzenie jednego, wspólnego dla ww. pozwanych pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym, ustalone zgodnie z § 2 pkt 6) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości 5.400 zł oraz opłata skarbową od 3 dokumentów pełnomocnictwa – 51 zł. W konsekwencji, to właśnie takie wartości kosztów Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanych w pkt. II i III sentencji wyroku, jako należny stronie wygrywającej zwrot kosztów postępowania.

Sędzia (del.) Anna Lipińska

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)